

**БЪЛГАРСКО-ШВЕДСКИ
РАЗГОВОРНИК**

Настоящият "Българско-шведски разговорник" е адресиран към всички, на които предстои да посетят Швеция, независимо дали отиват на гости, на екскурзия, на почивка или на работа.

Разговорникът ви предлага:

- практично и удобно структуриране на темите и разделите
- прецизен подбор на думите и фразите, направен според честотата на употребата и полезността им
- формулиране на въпросите и отговорите така, че да съумеете сами и с лекота да постройте фразата, от която се нуждаете в конкретната ситуация

- възможност не само да си служите с езика, но и неусетно да го усвоявате

- и много полезна информация за вашето пътуване и престой, която ще ви помогне да не се чувствате чужденец извън България

Първо издание
Автор: Румяна Любенова
Художник: Красимир Коцев
Печат: "АБАГАР" АД - Велико Търново
Формат: 64/108x84

Печатни коли: 24

ISBN 954-8805-70-7

© издателство "ГРАММА" 2005

СЪДЪРЖАНИЕ

	ОБЩА ЧАСТ		
Правила на произношението	7	Покани, срещи, посещения	78
Граматика	13	Семейство, Роднини	83
Числителни	33	Страни, народи, езици	88
Мерки	39	Празници и церемонии	97
Цветове	43		
Време: часове, дни, месеци, години	45		УСЛУГИ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ
Метеорологично време	55	Поща. Телефон	101
		Банка. Пари	112
	ОБЩУВАНЕ	В хотела	120
Обръщания	58	В ресторанта	133
Поздрави и пожелания	59	Театър, музика, кино	158
Съгласие. Отказ	62	Музеи. Забележителности	168
Запознанство	65	Спорт	178
Благодарност	70	Козметичен салон. Фризьорски салон. Бръснарница	188
Молба. Разрешение	72	Химическо чистене	192
Извинения. Съжаление	76	На почивка	194

	СТОКИ И ПОКУПКИ			ЧОВЕК И ЗДРАВЕ	
Магазини	199		Характерни черти. Състояния ...	306	
Храни и напитки			Човешки отношения	313	
Дрехи, обувки, аксесоари			Части на тялото	321	
Стоки за дома. Електроуреди ...	237		При лекаря	326	
Книги, вестници, списания			При зъболекаря	334	
			В аптеката	336	
	ПЪТУВАНЕ			РАБОТА	
Митница	247		Образование. Професии	339	
Транспортни средства			Дом, адрес, наем	343	
пътуване с автомобил	260		Търсене на работа	352	
бензиностанция	265		Делови контакти		
произшествие	267		и кореспонденция	360	
сервиз, работилница	271				
пътуване с автобус	277				
пътуване с влак	280			Важни изрази и акценти	
пътуване с кораб	285			Речник	
пътуване със самолет	290			Актуална информация	
В града	294				

ОБЩА ЧАСТ

Шведският е експресивен, мелодичен език с характерен ритъм, което в известна степен затруднява всеки, твърдо решен да се пребори с шведското произношение. По-голямата част от населението на скандинавската страна говори свободно английски, но ще се учудите как дори няколко фрази, изречени на родния им език, ще накара иначе резервираните потомци на викингите да отворят широко сърцата си.

Шведският език принадлежи към семейството на индоевропейските езици, а най-близко е родството му с останалите западно-германски езици - датски, норвежки и исландски. Любопитен факт е, че жителите на скандинавския полуостров могат да общуват безпроблемно всеки на своя роден език. Тъй като шведският е вторият официален език във Финландия, владеенето му ще ви помогне да бъдете разбрани в няколко държави.

ШВЕДСКАТА АЗБУКА

A ä	a:	a:	N n	en	ен	Å å	o:	o:
B b	be:	бе:	O o	u:	y:	Ä ä	ε:	ä:
C c	se:	се:	P p	pe:	пе:	Ö ö	ø:	ö:
D d	de:	де:	Q q	ku:	кy:			
E e	e:	е:	R r	ep	ер			
F f	εf	еф	S s	εs	ес			
G g	ge:	ге:	T t	te:	те:			
H h	ho:	хо:	U u	u:	y:			
I i	i:	и:	V v	ve:	ве:			
J j	ji:	йи:	W w	dùbelvè:	dýbenvè:			
K k	ko:	ко:	X x	εks	екс			
L l	el	ел	Y y	y:	u:			
M m	εm	ем	Z z	sè:ta	cè:ta			

ПРОИЗНОШЕНИЕ

Както вече бе споменато, шведският език дължи характерното си звучене на музикалното ударение, което е изчезнало при повечето индоевропейски езици. Двата тона - висок и нисък, не се отбелязват графично в писмения език и затова единственият начин да се усвои специфичната мелодия е чрез слушане и имитиране на говоримия език. Това не бива да ви притеснява твърде много, защото промяната в тона рядко води до промяна в значението на думата за разлика от правилното изговаряне на кратките и дългите гласни и съгласни звуци. Те често служат за смисловото разграничаване на някои двойки думи в разговорния шведски език, като например:

tak [та:к] покрив **tack** [так:] благодаря

Наред с музикалното в езика се използва и силовото ударение (една сричка в състава на думата се откроява от останалите), като то най-често пада върху първата сричка в думи от шведски произход и на последната в думи, които завършват на следните суфикси:

-ang, -ant, -at, -ent, -eri,
-ess, -ion, -ism, -ist, -log,
-nom, -tris, -ur, -ör, -ös .

ОБЩА ЧАСТ		
	Произношение	Пример
a	1. а - този звук се произнася като се подготвите да произнесете о, а всъщност изговаряте а	tala
	2. а - по-широко от българското а, езикът е силно изтеглен назад	glass
b	б - като в български	bröd
c	1. к - пред съгласни или гласните а, о, u, е	café
	2. с - пред т.нар. гласни от преден ред е, i, y, ä, ö	cykel
d	д	dag
e	1. е - прилича на българското е, но е по-затворено	1. heta
	2. краткото е в неударена сричка е леко приглушено	2. papper
f	ф	fredag
g	1. г - пред съгласна или гласна (а, о, u, ä)	1. gata, gå
	2. й - пред: е, i, y, ä, ö	2. gissa
h	х - не толкова силно изразено като на български, изговаря се без участието на устните и езика, по-скоро се чува едно придихание	höst

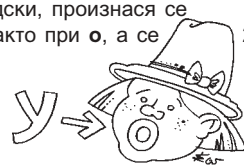

l	и - този звук е подобен на и в българския език, но устните са леко изтеглени настрани	1. kniv 2. springa
j	й + последващ гласен звук, като езикът е силно повдигнат към небцето	ja
k	1. к- пред а, о, у, ä 2. ч- пред е, i, y, ä, ö, на без първоначалния т-звук	1. kaffe 2. kärlek
l	л - определено е много по-меко, като л ^в в <i>маяко</i>	lördag
m	м	måndag
n	н	natt
o	1. у - дълго, в ударени срички 2. о - кратко, в ударени срички	1. stol 2. kopp
p	п	pris
q	к	quenell
r	р	ringa
s	с	sommar
t	т	te
u	у- произнасяте у като накрая затваряте устните сякаш звукът, който следва е б	1. ut 2. under
v	в	vår
x	кс	till exempel

ОБЩА ЧАСТ

у *у*- този звук е типично шведски, произнася се като устните се закръглят както при **о**, а се изговаря **и**

1. dyr
2. mycket

з	с	зоо
а	о - произнася се със силно закръглени устни	1. språk 2. älder
ä	това е е по-широко от [e]	1. bära 2. vän
ö	ö - този звук също не съществува в български език, произнася се приблизително като [e] със закръглени устни	1. röd 2. sönder

! *Звуците **ä, ä:, ö и ö:** пред **г** се изговарят по-отворени от обикновено.
*Звуковата комбинация **ng** се произнася носово, **[ŋ]** в края е само загатнато

НЯКОИ ПРАВИЛА ЗА ЧЕТЕНЕ

dj, gj, hj, lj се четат като **й**
sch, sj, skj, stj се четат като звук, който е между **ш** и **ch** в 'ich' на немски
sk се чете по горепосочения начин пред **е, и, у, ä, ö**
tj, kj се четат като **ч**, но без началния **т**-звук
ch се чете като *fj / kj* пред **е, и, у, ä, ö** и като *sj / stj* пред **а, о, å, u**
rg в тази комбинация *g* се чете като **й**

СЛОВОРЕД

Шведският словоред е строго определен, т.е. частите на изречението са фиксирани по място както в главното, така и в подчиненото изречение. Според реда, по който са разположени думите, може да се определи дали едно изречение е въпросително или съобщително, дали е главно или подчинено. Следната схема илюстрира словореда в шведския език:

ОБЩА ЧАСТ

Главно изречение

Фундамент	Сказуемо 1	Подлог	Обстоятелствено пояснение 1	Сказуемо 2	Частица	Допълнение	Обстоятелствено пояснение 2
I sommar	ska	jag	nog	köpa		en ny bil.	

Подчинено изречение

Подчинителен съюз	Подлог	Обстоятелствено пояснение 1	Сказуемо 1	Сказуемо 2	Частица	Допълнение	Обстоятелствено пояснение 2
När	jag	inte	kunde	komma	på	festen	i går

!

Сказуемо 1 - глагол в сегашно или минало време

Сказуемо 2 - глагол в инфинитив или супин

Обстоятелствено пояснение 1 - наречията, които се отнасят към цялото изречение (satsadverb: inte, alltid, aldrig, bara, endast, knappast, nog)

Обстоятелствено пояснение 2 - наречия за начин, място, време, други наречия.

ГРАМАТИКА

Глагол

В съвременния шведски език глаголт не се изменя по лице и число:

jag
du
han
hon

ringer, ringde

vi
ni
de

Шведските глаголни форми се образуват по два начина - чрез добавяне на окончание (прости форми) или с помощта на спомагателен глагол (сложни форми).

Инфинитивът в шведския е формата, под която глаголите са посочени в речниците. Той се използва в конструкции от 2 глагола, в които първият е модален или с функция на модален, например:

Jag ska resa utomlands.

(Ще пътувам в чужбина.)

Hon kan spela piano.

(Тя може да свири на пиано.)

Инфинитивът може да служи и за подлог, и за допълнение в изречението:

Att läsa böcker är roligt.

(Да се четат книги е забавно.)

Han fortsatte att prata.

(Той продължи да говори.)

13

ОБЩА ЧАСТ

Глаголите в шведския се делят на 4 групи според начина, по който се спрягат:

> *I спрежение* - основата на глагола съвпада с инфинитива, като към него се прибавя окончание **г** за образуване на формата за сегашно време и

de за минало:

titta	+ г	- tittar	(гледам)
	+ de	- tittade	(гледах)

> *II спрежение* - към основата на глагола (инфинитив без **a**) се прибавя окончание **er** в сегашно време и **de, te** за минало:

a) ring/a	+ er	- ringer	(звъня)
	+ de	- ringde	(позвъних)

b) köp/a	+ er	- köper	(купувам)
	+ te	- köpte	(купих)

> *III спрежение* - основата на глагола съвпада с инфинитива, като към него се прибавя окончание **г** за образуване на формата за сегашно време и **dde** за минало:

tro	+ г	- tror	(вярвам)
	+dde	- trodde	(вярвах)

> *IV спрежение* - ако инфинитивът завършва на **a**, това **a** отпада и към основата се прибавя окончанието **er** за образуване на формата за сегашно време:

skriva - skriver;

Ако инфинитивът завършва на друга гласна, тогава основата на глагола съвпада с инфинитива и към него се прибавя само **г**.

14

Глаголите от IV спрежение се наричат силни и формата им за минало време не се образува чрез добавяне на окончание.
Някои от най-често срещаните силни глаголи са:

инфинитив	сег.вр.	мин.вр.	супин	превод
bjuda	bjuder	bjöd	bjudit	каня
bli(va)	blir	blev	blivit	ставам
bära	bär	bar	burit	нося
dricka	dricker	drack	druckit	пия
dö	dör	dog	dött	умирам
flyga	flyger	flög	flugit	летя
få	får	fick	fått	получавам
ge	g(iv)er	gav	gett/givit	давам
gråta	gräter	grät	gråtit	плача
gå	går	gick	gått	вървя

ОБЩА ЧАСТ				
göra	gör	gjorde	gjort	правя
ha(va)	har	hade	haft	имам
heta	heter	hette	hetat	казвам се
hålla	håller	höll	hållit	държа
komma	kommer	kom	kommit	идвам
kunna	kan	kunde	kunnat	мога
le	ler	log	lett	усмихвам се
leva	lever	levde	lev(a)t	живея
ligga	ligger	låg	legat	лежа
lägga	lägger	lade	lagt	поставям
rinna	rinner	rann	runnit	тека
se	ser	såg	sett	виждам
sitta	sitter	satt	suttit	седя
sjunga	sjunger	sjöng	sjungit	пея
skriva	skriver	skrev	skrivit	пиша
sova	sover	sov	sovit	спя
ta(ga)	tar	tog	tagit	вземам
vara	är	var	varit	съм
veta	vet	visste	vetat	знам
vinna	vinner	vann	vunnit	печеля
äta	äter	ät	ätit	ям

Сегашно и минало причастие, сүпин

Сегашното причастие на шведски се образува като се добави:

> окончание **-ende** към основата на глаголите от 3 и на някои от 4 спрежение;

> окончание **-ande** към глаголите от

останалите спрежения - 1, 2 и 4:

troende, gående

talande, lekande, sjungande

Миналото причастие се образува от формата на супина по следната схема:

спр.	сүпин	силно склонение	слабо склонение
I	målat	en målad stol ett målat hus två målade stolar	den målade stolen det målade huset de målade stolarna
II	a/ stängt b/ köpt	en stängd dörr ett stängt fönster två stängda dörrar en köpt bil ett köpt hus två köpta bilar	den stängda dörren det stängda fönstret de stängda dörrarna den köpta bilen det köpta huset de köpta bilarna

17

ОБЩА ЧАСТ

III	sytt	en sydd klänning ett sytt skärp två sydda skärp	den sydda klänningen det sydda skärpet de sydda skärpen
IV	skrivit	en skriven bok ett skrivet brev två skrivna böcker	den skrivna boken det skrivna brevet de skrivna böckerna

Сулинът е неизменяема глаголна форма, която се използва за образуването на сложни минали времена в съчетание със спомагателния глагол "ha(va)".

S-форми на глагола в шведския език

Когато глаголът е в страдателен залог, той получава окончание -s

Dörren stängs klockan sju.
(Вратата се затваря в 7 часа.)

В разговорния език се предпочита употребата на деятелен пред тази на страдателен залог. Често се среща използването и на конструкция с глагола "bli".

Глаголи с реципрочно значение:

Vi ska mötas klockan sju.
(Ще се срещнем в 7 часа.)

В този случай подлогът трябва да е в множествено число.

18

<div>● Деонентни глаголи</div> <div>Независимо, че завършват на - s, тези глаголи са в деятелен, а не в страдателен залог.</div> <div>Най-често срещаните такива глаголи са:</div> <div><div>finnas (има, съществува)</div><div>hoppas (надявам се)</div><div>minnas (спомням си)</div></div> <div>Възвратни глаголи</div> <div>Възвратните глаголи се употребяват в изречения, в които подлогът и допълнението са едно и също лице.</div> <div><div>Jag tvättar mig. (Аз се мия.)</div><div>Du tvättar dig. (Ти се миеш.)</div><div>Han tvättar sig. (Той се мие.)</div><div>Hon tvättar sig. (Тя се мие.)</div><div>Det/ den tvätter sig. (То се мие)</div></div>		<div>Vi tvättar oss. (Ние се мием.)</div> <div>Ni tvättar er. (Вие се миете.)</div> <div>De tvättar sig. (Те се мият.)</div>		<div>Образуване на сложните времена в изявително наклонение в шведския език</div> <div>➤ Сегашно перфектно време спомагателният глагол в сегашно време, изявително наклонение har + супин, <i>напр.</i> jag har frågat (питал съм)</div> <div>➤ Минало перфектно време спомагателният глагол в минало просто време hade + супин, <i>напр.</i> jag hade frågat (бях питан)</div>	
---	--	--	--	--	--

ОБЩА ЧАСТ

➤ Бъдеще време

а/ спомогателният глагол **ska** + **инфинитив**, *напр.* jag ska fråga (ще (по)питам)

б/ спомогателният глагол **kommer** + **частицата att** + **инфинитив**, *напр.* jag kommer att fråga (ще (по)питам).

Отрицателната форма на глаголите се образува като се добави отрицателната частица **inte**:

jag skriver inte
jag har inte skrivit
jag skrev inte
jag hade inte skrivit
jag ska inte skriva
jag kommer inte att skriva

Въпросителната форма на глаголите в шведския език се образува чрез

инверсия в реда подлог-сказуемо:

skriver jag	skriver jag inte
har jag skrivit	har jag inte skrivit
skrev jag	skrev jag inte
hade jag skrivit	hade jag inte skrivit
ska jag skriva	ska jag inte skriva
kommer jag	kommer jag inte
att skriva	att skriva

Съществително име

За разлика от българския, в шведския език съществителните се делят на две групи по признака граматичен род: **en** - думи (utrum) и **ett** - думи (neutrum).

Една от трудностите в усвояването на езика е необходимостта да се запомни всяка отделна дума към коя от

20

двете групи спада, тъй като от това В зависимост от начина, зависи начина на членуване на съ- по който образуват ществителните. Преобладаващата множествено число, същес- част са еп - думи, като тези, които твителните в шведския език обозначават лица, са винаги еп - думи. се делят на 5 групи:

1 група + окончание or

еп - съществителни, които завършват на -a

2 група + окончание ar

едносрични

еп - съществителни;

такива, които завършват на - ing, - ning

3 група + окончание er

редица еп - съществителни, заемки,

както и ett - съществителни, които

завършват на -eri, -ori

4 група + окончание n

ett - същ. имена, които завършват на гласна

5 група + окончание 0

ett-съществителни, които завършват

на съгласна;

еп-съществителни, които завършват на -are

пример:

en flicka flickor

en bil bilar

en tidning tidningar

en bok böcker

en professor professorer

ett konditori konditorier

ett ställe ställen

ett hus hus

en lärare lärare

A

21

ОБЩА ЧАСТ	
<div>Членуване</div> <p>В шведския непълният член се поставя пред съществителното име. Неговата форма зависи от рода на думата, като за единствено число се употребяват неударените частици en, ett; а за множествено число några (някои, някакви), flera (няколко).</p> <p>Ако пред съществителното стои качествено прилагателно, неопределителният член се поставя пред прилагателното:</p> <p>en vacker flicka (едно) красиво момиче</p> <p>ett stort bord (една) голяма маса</p> <p>några stora bord (някакви) големи маси</p>	<p>flera vackra flickor - (няколко) красиви момичета</p> <p>Определителният член в шведския език е задпоставен т.е. присъединява се в края на думата като окончание:</p> <p>⇒ в единствено число както следва:</p> <p>en-съществителните добавят -n или -en в края:</p> <p>en stol stolen (стол-а,-ът) en flicka flickan (момиче-то)</p> <p>ett-съществителните добавят -t или -et в края:</p> <p>ett barn barnet (дете-то) ett äpple äpplet (ябълка-та)</p>

⇒ съществителните от 1,2 и 3 група в множествено число добавят **-на** в края на думата:

flickor flickorna (момичета-та)
bilar bilarna (коли-те)
bok böckerna (книги-те)

Тези от 4 група добавят **-а**
äpplen äpplena (ябълки-те)

Тези от 5 група добавят **-en**
 hus hus**en** (къщи-те)
 или **-na**
 lärare lärar**na** (учители-те)

Ако пред съществителното стои качествено прилагателно, пред него се добавя и т.нар. свободностоящ определителен член **den** (за en-думи), **det** (за ett-думи) и **de** за множествено число:

den vackra flickan
красивото момиче

det stora bordet
голямата маса

de vackra flickorna
красивите момичета

Падеж	Число	Склонение	Падеж	Число	Склонение
Именительный	Единственное	1	Предметный	Единственное	1
Родительный	Единственное	2	Вопросительный	Единственное	2
Дательный	Единственное	3	Собственный	Единственное	3
Винительный	Единственное	4	Возвратный	Единственное	4
Творительный	Единственное	5	Возвратный	Единственное	5
Знаменательный	Единственное	6	Возвратный	Единственное	6
Именительный	Множественное	7	Предметный	Множественное	7
Родительный	Множественное	8	Вопросительный	Множественное	8
Дательный	Множественное	9	Собственный	Множественное	9
Винительный	Множественное	10	Возвратный	Множественное	10
Творительный	Множественное	11	Возвратный	Множественное	11
Знаменательный	Множественное	12	Возвратный	Множественное	12

➤ **Притежателният падеж** в шведския език се образува като към окончанието на съществителното име се прибави суфикс **-s**, например:

ОБЩА ЧАСТ																	
flickans bok	- книгата на момичето	⇒ с en - думи в единствено число en kall vinter (студена зима)															
flickornas böcker	- книгите на момичетата	⇒ с ett -думи в единствено число ett kallt vatten (студена вода)															
Eriks bok	- книгата на Ерик	⇒ в множествено число kalla nätter (студени нощи)															
Освен притежателния падеж, в шведски език съществуват остатъци от падежни форми в някои изрази.		Определен брой прилагателни правят изключение като образуват някои от формите по различен начин:															
Прилагателни имена																	
Прилагателните имена в шведския се променят по род и число. В зависимост от това дали предшестват en- или ett-дума или са в множествено число, те имат три форми (силно склонение):		<table><tr><td>liten</td><td>litet</td><td>små (малък)</td></tr><tr><td>ny</td><td>nytt</td><td>nya (нов)</td></tr><tr><td>gammal</td><td>gammalt</td><td>gamla (стар)</td></tr><tr><td>bra</td><td>bra</td><td>bra (добър)</td></tr><tr><td>vit</td><td>vitt</td><td>vita (бял)</td></tr></table>	liten	litet	små (малък)	ny	nytt	nya (нов)	gammal	gammalt	gamla (стар)	bra	bra	bra (добър)	vit	vitt	vita (бял)
liten	litet	små (малък)															
ny	nytt	nya (нов)															
gammal	gammalt	gamla (стар)															
bra	bra	bra (добър)															
vit	vitt	vita (бял)															
		Когато прилагателно стои пред съществително име, което е членувано, след притежателно местоимение или съществително в притежателен па-															

<div>деж, то получава окончание -а (спа-бо склонение):</div> <div>den röda bilen - червената кола</div> <div>det röda huset - червената къща</div> <div>hans röda bil - неговата червена кола</div> <div>Eriks / flickans röda bil - червената кола на Ерик / на момичето</div>	
<div>Прилагателните се степенуват по няколко начина:</div> <div>⇒ чрез добавянето на суфикси за сравнителна и превъзходна степен</div> <div>billig (евтин)</div> <div>billigare (по-евтин)</div> <div>billigast (най-евтин)</div> <div>⇒ с използването на mer в сравнителна и mest в превъзходна степен</div>	
<div>begåvad (надарен)</div> <div>mer begåvad (по-надарен)</div> <div>mest begåvad (най-надарен)</div> <div>⇒ някои прилагателни образуват сравнителните степени от различни корени</div> <div>dålig (лош)</div> <div>sämre (по-лош)</div> <div>sämst (най -лош)</div> <div>god (добър, вкусен)</div> <div>bättre (по-добър)</div> <div>bäst (най-добър)</div> <div>⇒ някои прилагателни променят кореновата гласна в сравнителна и превъзходна степен:</div> <div>ung (млад)</div> <div>yngre (по-млад)</div> <div>yngst (най-млад)</div>	

ОБЩА ЧАСТ	
Формата за сравнителна степен не се променя, тя се запазва независимо дали прилагателното стои пред членувано съществително име в единствено или множествено число, след притежателно местоимение или съществително в притежателен падеж. За разлика от нея формата за	превъзходна степен получава окончание -e в гореспоменатите случаи: billigast den billigaste bilen de billigaste bilarna hans billigaste bil Eriks billigaste bil

Местоимения	
Лични местоимения - подлог	Лични местоимения - допълнение
jag аз	mig
du ти	dig
han той	honom
hon тя	henne
den то (en-съществителни)	den
det то (ett-съществителни)	det
vi ние	oss
ni вие	er
de те	dem

Притежателни местоимения

Лични	Притежателни местоимения	
jag	min (bil) mitt (hus) mina (bilar, hus)	мой, моя, мое, мои
du	din (bil) ditt (hus) dina (bilar, hus)	твой, твоя, твое, твои
han	hans	негов, негова, негово, негови
hon	hennes	нейин, нейна, нейно, нейни
den	dess	негово
det	dess	негово
vi	vår	наш, наша, наше, наши
ni	er	ваш, ваша, ваше, ваши
de	deras	техен, тяхна, тяхно, техни

ОБЩА ЧАСТ	
В шведския език трябва да се внимава с употребата на притежателните и възвратно - притежателни местоимения в 3 л. ед. и мн. ч. (sin, sitt, sina - свой, своя, свое, свои).	в случаите, когато допълнението е притежание на подлога: Han tvättar sin bil. Той мие своята кола. За разлика от: Han tvättar hans bil. Той мие неговата (<i>нечия чужда</i>) кола.
Възвратно - притежателни местоимения sin, sitt, sina се употребяват	
Относителни местоимения:	
- som (който, която, което, които) - най-често срещаното относително местоимение в шведски	
- vars (чийто, чиято, чието), vilkas (чиито)	
- vilken / vilket (който, която, което),- употребяват се най-често в официален стил	

Показателни местоимения

> този, тази, това, тези

den här

det här

de här

(за лица и предмети,

които са близо до говорещия)

> онзи, онази, онова, онези

den där

det där

de där

(за лица и предмети,

които са далеч от говорещия)

> denna

detta

dessa

(този, тази, това, тези - употребяват се в официален стил)

Въпросителни местоимения

Сред най-често срещаните въпросителни местоимения в шведския език са:

vem - кой (когато питаме за лица)

vad - какво

Когато питаме за лица, животни и предмети, можем да използваме и:

vilken кой, коя, кое

vilket кой, коя, кое

vilka кои

29

ОБЩА ЧАСТ

Неопределителни местоимения

- någon, något	някакъв, някаква, някакво
några	някакви
någonting	нещо
- ingen, inget	никакъв, никаква, никакво
inga	никакви
ingenting	нищо
- all, allt, alla, allting	всеки, всяка, всяко, всички
- var, vart, varje	всеки един, всяка една, всяко едно
- vem som helst, vad som helst	който и да е, каквото и да е

Наречия

Едни от най-често използваните наречия са:

aldrig	(никога)	ibland	(понякога)
alltid	(винаги)	ofta	(често)
genast	(веднага)	här/ hit, där/dit	(тук,там, вътре,
nu	(сега)	inne/in, ute/ut	навън)

Често наречия се образуват като към прилагателни имена се добавят различни окончания: **t, vis, en**:

naturlig + t ⇒ **naturligt**
naturlig + t + vis ⇒ **naturligtvis** естествено
naturlig + en ⇒ **naturligen**

Друг вид наречия са сложните, съставени от наречие + предлог или + наречие:

härifrån, häråt, härtill, norrut, häruti, härom, härvid, hitills и др.

Предлози

Сред най-употребяваните предлози в шведския език са:

av	от	intill	до
bakom	зад	i stället för	вместо
efter	след	kring	около
framför	пред	med	с
för	за	under	под
hos	при	åt	към

Съюзи

Сред най-важните съчинителни съюзи са:

antingen...eller	или...или	och	и
både...och	и...и	samt	както и
eller	или	utan	но
men	но		

Подчинителни съюзи:

därför att	затова, защото	medan	докато
eftersom	защото	om	ако
för att	за да	som	както
ifall	в случай че		